

ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า

FIFA's Football Tribunal

(Received: August 2, 2022 Revised: May 25, 2023 Accepted: May 26, 2023)

ปีติเทพ อู๋ยืนยง¹

Pedithep Youyuenyong

บทคัดย่อ

การบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลประกอบไปด้วยระบบการวางระเบียบและกลไกกำกับตนเองของกีฬาฟุตบอลสากลที่ถูกกำหนดเอาไว้โดยฟีฟ่า กฎสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติของฟีฟ่าได้วางหลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถาบันต่าง ๆ ของฟีฟ่า ซึ่งสมาชิกของฟีฟ่า (เช่น สหภาพสมาคมฟุตบอลระดับภูมิภาคหรือสมาคมกีฬาฟุตบอลระดับชาติ) ต้องยินยอมผูกพันปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในการปกครองควบคุมกีฬาฟุตบอลนานาชาติที่กฎสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติของฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้ การกำกับตนเองของฟีฟ่าอย่างอิสระได้สร้างหลักการว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทของฟีฟ่าเองในทำนองที่เป็นอิสระจากองค์กรของรัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ เหตุนี้เองการระงับข้อพิพาทตามกฎระเบียบของฟีฟ่าจึงกลายมาเป็นกระบวนการสำคัญที่เกิดขึ้นมาจากการกำกับตนเองของกีฬาฟุตบอลสากลโดยฟีฟ่า แล้วสมาชิกของฟีฟ่ายินยอมผูกพันให้ศาลกีฬาฟุตบอลและแผนกคดีต่าง ๆ ในศาลกีฬาฟุตบอลมาเป็นองค์กรระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในกีฬาฟุตบอลสากล ศาลกีฬาฟุตบอลและแผนกคดีต่าง ๆ ในศาลกีฬาฟุตบอลปฏิบัติงานในรูปแบบที่เป็นกระบวนการยุติธรรมอิสระเพื่อระงับข้อพิพาทในกีฬาฟุตบอล โดยมีอำนาจทำคำวินิจฉัยที่มีผลผูกพันต่อวงการกีฬาฟุตบอลสากล ในการปฏิรูปองค์กรระงับข้อพิพาท

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสำนักวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ E-mail: pedithep@gmail.com

ของฟีฟ่าในปี 2021 ฟีฟ่าได้บัญญัติกฎวิธีสบัญญัติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (กฎสบัญญัติ) ซึ่งได้สร้างรูปแบบวิธีพิจารณาความใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น บทความฉบับนี้ มุ่งศึกษาวิเคราะห์กลไกของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า รวมทั้งกระบวนการระงับ ข้อพิพาทในกีฬาฟุตบอลระหว่างคู่ความกับการปรับใช้กฎสารบัญญัติ และวิธีสบัญญัติของฟีฟ่าที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: ศาลกีฬาฟุตบอล กระบวนการระงับข้อพิพาท ฟีฟ่า

Abstract

Global football governance relies on the football regulatory regime and self-regulatory mechanisms designed by FIFA. The substantive and procedural rules of FIFA regulate relations between global football bodies and relevant stakeholders. FIFA's affiliated associations, such as confederations and national associations, can rely on a minimum standard of international football administration found in various sets of FIFA's substantive and procedural rules. The self-regulation of FIFA provides the key concept that FIFA's dispute resolution procedure should be independent from other branches of international and national bodies. Therefore, at the global level, the dispute resolution system within the FIFA framework holds great importance. This system is created through FIFA's autonomous self-regulation or by agreement among FIFA's affiliated associations in the form of the Football Tribunal and its Chambers. These bodies work with FIFA's independent judiciary to provide an autonomous judicial process for the settlement of football-related disputes, where FIFA decision-making bodies make binding decisions in global football. The reforms to FIFA's dispute resolution bodies, announced by FIFA in 2021 and outlined in more detail in the Procedural Rules Governing the Football Tribunal (Procedural Rules), are part of a wider picture of the new FIFA dispute resolution procedure. This paper critically analyzes the functions of the FIFA Football Tribunal, including the process of resolving football-related disputes between different global

football parties and the judicial application of FIFA's substantive and procedural rules.

Keywords: Football Tribunal, Dispute Resolution Procedures, FIFA.

บทนำ

วงการกีฬาฟุตบอลสากลประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งอาจเป็นผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกีฬาฟุตบอลสากลโดยตรง อาทิ หน่วยงานที่มีอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลและหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับนานาชาติ ผู้มีส่วนได้เสีย เช่นว่านี้อาจรวมไปถึงผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับนานาชาติ เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ก็อาจสร้างความขัดแย้ง (Conflict) (Chemor, 2021) ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกันในทางลบ หรือสร้างความไม่พึงพอใจให้กับผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับตนเอง ผลกระทบต่อกันทางลบที่เกิดขึ้นต่อคู่ขัดแย้งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือความไม่พึงพอใจระหว่างคู่ขัดแย้งด้วยกันอาจเกิดจากการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิในทำนองที่สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่นหรือการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลที่ไม่เป็นธรรม เมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้นมาในวงการกีฬาฟุตบอลเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในลักษณะที่สร้างกระทบหรือละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพที่พึงมีพึงได้ตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับในวงการกีฬาฟุตบอลสากล (ไม่ว่ากฎ ระเบียบหรือข้อบังคับในวงการกีฬาฟุตบอลสากลจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานกำหนดระเบียบแบบแผนและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลกับสมาชิกระดับชั้นต่าง ๆ ในฐานะที่หน่วยงานที่มีอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลมีอำนาจบริหารปกครองและกำกับดูแลสมาชิกระดับชั้นต่าง ๆ ที่อยู่ในขอบเขตอำนาจของตนก็ดีหรือเป็นเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับภารกิจกรรมการกีฬาฟุตบอลสากลก็ตาม) (Casini, 2011, pp. 1317-1340)

ความขัดแย้งอาจกลายมาเป็นข้อพิพาท (Dispute) ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลสากลด้วยกันในลักษณะที่เป็นข้อขัดแย้งที่ทำให้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลพิพาทกันและมีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลที่ถูกโต้แย้งสิทธิก็อาจกลายมาเป็นคู่กรณี (Schwab, 2017, pp. 4-67) แล้วคู่กรณีเช่นนี้อาจเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการใช้สิทธิของตนเอง โดยการนำข้อโต้แย้งสิทธิหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของวงการกีฬาฟุตบอลสากล ได้แก่ กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า (FIFA's Judicial Process) ที่สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติหรือฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association หรือ FIFA) ได้วางขั้นตอนหรือกำหนดกระบวนการเอาไว้ (Ruggie, 2016, p. 7) โดยสถาบันตุลาการของฟีฟ่า (FIFA's Judicial Bodies) ในฐานะที่เป็นองค์กรตุลาการของฟีฟ่าจะทำการระงับข้อพิพาทหรือจัดการข้อขัดแย้งดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็อาจทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานที่มีอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลไปในคราวเดียวกัน (Cazotto, Fronzaglia & Racy, 2022, pp. 824-839)

กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าเป็นกระบวนการยุติธรรมของวงการกีฬาฟุตบอลสากลที่ฟีฟ่าได้สร้างขึ้นมา กระบวนการยุติธรรมนี้ประกอบไปด้วยขั้นตอนอุทธรณ์ภายในองค์กรของฟีฟ่า (FIFA's Organisation) ที่องค์กรของฟีฟ่าใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลสำหรับพิจารณาอุทธรณ์การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือการกระทำอื่นใดที่ขัดต่อกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของฟีฟ่า และขั้นตอนการฟ้องคดีต่อสถาบันตุลาการของฟีฟ่าที่สถาบันตุลาการของฟีฟ่าใช้อำนาจตุลาการมาระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลสากล (Football-related disputes) ระหว่างฟีฟ่ากับสมาชิกหรือบรรดาสมาชิกด้วยกันหรือใช้อำนาจตุลาการมาระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ (Regulatory applications) ของฟีฟ่า โดยสถาบันตุลาการของฟีฟ่านั้นจะมีอำนาจหน้าที่ในการทำคำ

วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (Decisions) ที่เกิดระหว่างฟีฟ่ากับสมาชิกหรือบรรดาสมาชิกด้วยกัน สำหรับสถาบันตุลาการของฟีฟ่าที่ทำหน้าที่เช่นว่านี้ได้แก่ ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (FIFA's Football Tribunal) (Fédération Internationale de Football Association, 2021, Online)

บทความฉบับนี้มุ่งศึกษาขั้นตอนและกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าที่ถูกพัฒนามาสำหรับแก้ไขข้อขัดแย้งหรือยุติข้อพิพาทในวงการกีฬาฟุตบอลสากล โดยฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลสูงสุด (Supreme Football Governing Body) และในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลอย่างเป็นอิสระ (Self- Autonomous Body) (Gardiner, 2006) ตามเจตนารมณ์ของธรรมนูญฟีฟ่า (FIFA Statutes) (Fédération Internationale de Football Association, 2021, pp. 1-92) สามารถอำนาจตุลาการผ่านกลไกกระบวนการยุติธรรมที่ฟีฟ่าได้กำหนดขึ้นมาทำหน้าที่ตีความและใช้บังคับกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของฟีฟ่า อีกทั้งบทความฉบับนี้ยังมุ่งเน้นศึกษาและชี้ให้เห็นความสำคัญของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรตุลาการของฟีฟ่าที่มีภารกิจหลักในการให้ความเป็นธรรมแก่สถาบันของฟีฟ่าและองค์กรสมาชิกของฟีฟ่า พร้อมกับชี้ให้เห็นว่าศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีอำนาจควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งลงโทษทางวินัยต่าง ๆ (Control of Legality of FIFA's Football Governance Actions) โดยฟีฟ่าได้ให้สิทธิแก่สมาชิกของฟีฟ่าผู้ซึ่งได้รับความเสียหาย ถูกกระทบสิทธิเสรีภาพ เผชิญความเดือดร้อนจากการกระทำเพื่อบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าสามารถดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีอำนาจในการควบคุมการกระทำเพื่อบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลและมีอำนาจเพิกถอนการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ของฟีฟ่า

กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า

ฟีฟ่าเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความอิสระในการดำเนินกิจกรรม การบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลและการดำเนินกิจกรรมกำกับดูแล มาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนานาชาติ การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของฟีฟ่าเป็นไปอย่างอิสระ การกำกับตนเองของฟีฟ่าเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลด้านความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม (Integrity and Ethics) ของบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ในลักษณะที่ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำการบริหารปกครองของฟีฟ่า (Parliamentary Assembly of the Council of Europe, 2015, pp. 1-3) เหตุนี้ฟีฟ่าและสมาชิกของฟีฟ่าจึงได้พยายามยึดถือการกำกับตนเอง แล้วนำเอาการกำกับตนเองมาใช้ควบคุมปกครองสมาชิกให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน ความถูกต้องชอบธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในวงการกีฬาฟุตบอลสากล (Gregory, 2019, pp. 1-17) กลไกเช่นนี้ สอดคล้องกับระบบการปกครองกีฬาสากลในทุกชนิดกีฬาที่มุ่งเน้น ให้ผู้เกี่ยวข้องกับกีฬาสากลมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมการบริหารปกครอง กีฬาสากลในแต่ละชนิดกีฬาร่วมกัน แทนที่จะยอมให้องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรหนึ่งองค์กรใดหรือรัฐหนึ่งรัฐใดเข้ามาแทรกแซงหรือควบคุมกีฬาสากล ในแต่ละชนิดกีฬา เช่นเดียวกันการบริหารปกครองฟีฟ่าที่เป็นไปในรูปแบบ ของการกำกับตนเองอย่างอิสระ แล้วพัฒนากฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อใช้กำกับดูแลตนเองและบรรดาสมาชิก (ที่อยู่ภายใต้การปกครอง ควบคุมหรือกำกับดูแล) ของฟีฟ่า ซึ่งบรรดาสมาชิกต่างสมัครใจผูกพันตน จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อประกันว่าฟีฟ่าและบรรดาสมาชิกต่างก็ยินยอมพร้อมใจที่จะถือปฏิบัติกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับร่วมกัน อย่างเป็นธรรมและถูกต้องชอบธรรม

การกำกับตนเองอย่างเป็นอิสระของฟีฟ่าทำให้ฟีฟ่ามีอำนาจอิสระ (Autonomous Power) ที่ฟีฟ่าใช้บริหารปกครองปวงสมาชิกภายใต้ การกำกับดูแลหรือบริหารปกครองอย่างอิสระ ในทำนองที่มีได้ตกอยู่ภายใต้

การแทรกแซงหรือการควบคุมบงการจากประเทศหนึ่งประเทศใด แล้วฟีฟ่าได้ตราธรรมนูญฟีฟ่า (FIFA Statutes) อันเป็นบทกฎหมายสูงสุดที่จัดระเบียบการบริหารปกครองบรรดาสมาชิกและกำกับดูแลการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสากล แล้วธรรมนูญเช่นว่านี้ยังได้กำหนดให้มีสถาบันของฟีฟ่า (FIFA's Bodies) ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของฟีฟ่า แล้วสามารถใช้อำนาจที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างฟีฟ่ากับสมาชิกหรือระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน ในอันที่จะการเคลื่อนไหวแห่งสิทธิหรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบรรดาสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน นอกจากนี้ฟีฟ่ายังได้สร้างกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า (FIFA's Judicial Process) อันประกอบด้วยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่มุ่งหมายให้คู่ขัดแย้งสามารถตกลงกันจนนำไปสู่การระงับข้อพิพาทกันอย่างสมานฉันท์ในวงการศึกษาฟุตบอลสากลและกระบวนการยุติธรรมโดยปกติของฟีฟ่า กระบวนการยุติธรรมโดยปกติของฟีฟ่าไปประกอบด้วยสถาบันตุลาการของฟีฟ่า (FIFA Judicial Bodies) ที่ทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างฟีฟ่า (หรือสถาบันของฟีฟ่า) กับสมาชิกของฟีฟ่าหรือบรรดาสมาชิกของฟีฟ่าด้วยกันเอง อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจบริหารปกครอง การงดเว้นปฏิบัติหน้าที่ การไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดเวลา รวมทั้งคดีพิพาทที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงระหว่างฟีฟ่ากับสมาชิกของฟีฟ่า สถาบันตุลาการของฟีฟ่าอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยข้อพิพาททางการบริหารปกครอง ได้แก่ คณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า (FIFA's Disciplinary Committee) และคณะกรรมการจริยธรรมของฟีฟ่า (FIFA's Ethics Committee) อีกทั้งฟีฟ่ายังได้จัดให้มีขั้นตอนอุทธรณ์ภายในกระบวนการยุติธรรมทั่วไปของฟีฟ่าเอาไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้คู่กรณีที่ไม่พอใจผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินัยของฟีฟ่าและคณะกรรมการ

จริยธรรมของฟีฟ่านั้นสามารถยื่นต่ออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า (FIFA's Appeal Committee) ภายในระยะเวลาที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้ ซึ่งหากคู่กรณีไม่พอใจผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า สามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาข้อพิพาทที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association, 2021, Online)

ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าเป็นสถาบันตุลาการชั้นสูงเหนือจากคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า มีอำนาจพิจารณาข้อพิพาทบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยจากคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า ตามบทบัญญัติในกฎวิธีสบัญญัติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (กฎสบัญญัติ) โดยศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีอำนาจวินิจฉัยยืนตาม แก้ไข กลับ หรือยกคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ของฟีฟ่า จากที่กล่าวมาในข้างต้นอาจเห็นได้ว่าฟีฟ่าได้สร้างกระบวนการยุติธรรมทางการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลขึ้นมาโดยเป็นรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมที่มุ่งใช้กับสมาชิกของฟีฟ่าเองและได้แบ่งแยกออกมาจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักของประเทศต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยคณะกรรมการลำดับชั้นต่าง ๆ และศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าจะคอยทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักในการใช้อำนาจตุลาการ (Judicial Power) ในกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าเพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในกีฬาฟุตบอลสากลหรือปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ให้ได้รับการเยียวยาหรือได้รับความเป็นธรรมจากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาขององค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลในทุกระดับชั้น อีกทั้งตามที่ได้กล่าวไปในข้างต้นสถาบันตุลาการของฟีฟ่าย่อมมีหน้าที่ตรวจสอบการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสากลให้ได้มาตรฐานตามที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้และควบคุมการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลขององค์กร

บริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลและกีฬา ให้ใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของฟีฟ่า รวมถึงดำเนินกิจกรรมการบริหารปกครองหรือจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรม ปลอดภัยการเอาเปรียบหรือปราศจากความไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งปวง

การระงับข้อพิพาทโดยศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่านั้นเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทโดยไม่ใช้วิธีฟ้องศาล ทั้งยังเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทนอกศาล (Out-of-court dispute settlement) ที่นิยมใช้ในวงการกีฬาสากลอย่างแพร่หลาย นั้นหมายความว่าสหพันธ์กีฬานานาชาติหรือองค์กรบริหารปกครองชนิดกีฬาสากลต่าง ๆ ก็มักจัดตั้งสถาบันตุลาการของเป็นตนเองเพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างตนเองกับบรรดาสมาชิกหรือระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน การระงับข้อพิพาทนอกศาลด้วยการจัดตั้งสถาบันตุลาการขึ้นเป็นของตนเอง ไม่จำเป็นต้องนำข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างสหพันธ์กีฬานานาชาติหรือองค์กรบริหารปกครองชนิดกีฬาสากลกับบรรดาสมาชิกหรือระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกันไปผ่านกระบวนการตัดสินของศาล แต่บรรดาสมาชิกต้องยอมรับนับถือและนำข้อพิพาทระหว่างสหพันธ์กีฬานานาชาติหรือองค์กรบริหารปกครองชนิดกีฬาสากลกับบรรดาสมาชิกหรือระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกันเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาล (Out-of-court processes) อีกทั้งสหพันธ์กีฬานานาชาติหรือองค์กรบริหารปกครองชนิดกีฬาสากลต่าง ๆ ก็มักกำหนดกระบวนการยุติธรรมและวิธีพิจารณาข้อพิพาทเอาไว้ในกฎระเบียบเพื่อการบริหารปกครองบรรดาสมาชิกของตน

ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า

ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ได้แก่ สถาบันตุลาการของฟีฟ่าที่มีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจของฟีฟ่า (หรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า) ตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอล เพื่อให้การกระทำในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลเป็นไปตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของฟีฟ่าและเป็นไปอย่างสอดคล้องกับหลักความชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลที่กลายมาเป็นคู่พิพาทในคดีจะได้รับความเป็นธรรมในการโต้แย้งสิทธิหรือใช้สิทธิของตนในศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (และสถาบันตุลาการอื่น ๆ ของฟีฟ่า) ต่อการใช้อำนาจออกกฎหมายกำกับควบคุมกีฬาฟุตบอลสากล (Regulatory Power) หรือการใช้อำนาจออกคำสั่งลงโทษทางวินัยในกีฬาฟุตบอลสากล (Disciplinary Sanctioning Power) นอกจากนี้ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ายังมีอำนาจวินิจฉัยความชอบด้วยกฎระเบียบของข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง (Collective Bargaining Agreement หรือข้อตกลง CBA) อันเป็นข้อตกลงที่อย่างน้อยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในข้อตกลงเป็นองค์กรบริหารกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า (เช่น สมาคมกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า (Member Associations) หรือบุคคลที่กระทำการแทนองค์กรสมาชิกของฟีฟ่าดังกล่าว (เช่น ตัวแทนนักกีฬาฟุตบอลหรือเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอล (Football Agents)) และมีลักษณะเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงานในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล การวินิจฉัยชี้ขาดข้อตกลงเช่นนี้ถือเป็นการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการจ้างงานในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล (Employment-Related Disputes) นอกจากนี้ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ายังมีการจัดตั้งในรูปแบบเป็นสถาบันตุลาการของฟีฟ่าที่สอดคล้องกับมาตรา 54 แห่งธรรมนูญฟีฟ่า (Article 54 of the FIFA Statutes) ที่ได้บัญญัติให้จัดตั้งสถาบันตุลาการ

ของฟีฟ่าในรูปแบบของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าขึ้น เพื่อให้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีที่มีข้อพิพาทตั้งที่กล่าวมาในข้างต้น อันถือเป็นเรื่องของการบริหารปกครองบรรดาสมาชิกของฟีฟ่าหรือกำกับควบคุมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสากล รวมทั้งสถาบันตุลาการของฟีฟ่าในรูปแบบเช่นว่านี้ต้องมีขั้นตอนกระบวนการเป็นพิเศษแตกต่างไปจากการพิจารณาคดีปกติในสถาบันตุลาการของรัฐทั่วไป เพราะผลของคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือการกำกับควบคุมมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสากลหรืออาจทำให้ฟีฟ่า (หรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า) ต้องจ่ายเงินค่าเสียหาย ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าชดเชยให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลที่ถูกกระทบสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ประกอบกับต้องอาศัยตุลาการที่มีความรู้ความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาพิจารณาความชอบด้วยกฎระเบียบหรือตรวจสอบความเป็นธรรมของการใช้อำนาจของฟีฟ่า (หรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า) รวมไปถึงยังต้องวินิจฉัยชี้ขาดหรือตรวจสอบความชอบด้วยกฎระเบียบตามบทบัญญัติของฟีฟ่าที่เกี่ยวกับการกระทำเพื่อบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล (Fédération Internationale de Football Association, 2021, Online) เหตุนี้เองสภาฟีฟ่า (FIFA Council) จึงได้ตรากฎวิธีสบัญญัติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (Procedural Rules Governing the Football Tribunal) (หรือกฎสบัญญัติ (Procedural Rules)) ขึ้นมาเพื่อกำหนดวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (Fédération Internationale de Football Association, 2021, pp. 1-28)

ด้วยข้อพิพาทระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาที่ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพบางอย่างของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อข้อพิพาท

ดังกล่าวเป็นข้อพิพาทสืบเนื่องมาจากกฎระเบียบในทางเทคนิค (Technical Rules) ที่ฟีฟ่าหรือบรรดาองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่าได้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงเพื่อให้กิจกรรมบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือการกำกับควบคุมมาตรฐานการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างสอดคล้องกับการธำรงความเป็นธรรมกับความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ฟีฟ่าจึงเห็นสมควรให้มีการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาทและขั้นตอนวิธีพิจารณาข้อพิพาทกีฬาฟุตบอลสากลโดยจำแนกเป็นแผนกคดี (Chambers) ให้สอดคล้องกับปัญหาทางเทคนิค (Technical Problems) ที่มักเกิดขึ้นและปัญหาทางเทคนิคดังกล่าวมักนำไปสู่ข้อพิพาทบาดหมางระหว่างบรรดาสมาชิกของฟีฟ่าด้วยกัน แผนกคดีในศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าประกอบด้วยแผนกคดีระงับข้อพิพาททั่วไป (Dispute Resolution Chamber หรือ DR) แผนกคดีเกี่ยวกับสถานะของนักกีฬาฟุตบอล (Players' Status Chamber หรือ PSC) และแผนกคดีเกี่ยวกับเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอล (Agents Chamber หรือ AC) (Fédération Internationale de Football Association, 2021, Online)

(1) แผนกคดีระงับข้อพิพาททั่วไป (หรือ Dispute Resolution Chamber) ได้แก่ แผนกคดีที่มีหน้าที่ระงับข้อพิพาทระหว่างนักกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด (ที่อยู่ภายใต้การบริหารปกครองของฟีฟ่าหรือสมาชิกของฟีฟ่า) อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือการดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริหารปกครองตามกฎระเบียบของฟีฟ่า รวมทั้งข้อพิพาทเกี่ยวกับการดำรงความเสถียรของสัญญา (Maintenance of Contractual Stability) ข้อพิพาทเกี่ยวกับการจ้างงานระหว่างนักกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด ในลักษณะที่ข้อพิพาทเกี่ยวกับการจ้างงานเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดที่มีจุดนิติสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(International Dimension) ข้อพิพาทเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมฝึกสอน (Training Compensation) และข้อพิพาทเกี่ยวกับกลไกการเสริมสร้างความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (Solidarity Mechanism) ระหว่างนักกีฬาฟุตบอล สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดเดิม (สโมสรความที่โอนนักกีฬาฟุตบอลออกจากสังกัด) กับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดใหม่ (สโมสรที่รับโอนนักกีฬาฟุตบอลเข้ามาสังกัด)

(2) แผนกคดีเกี่ยวกับสถานะของนักกีฬาฟุตบอล (หรือ Players' Status Chamber) ได้แก่ แผนกคดีที่มีหน้าที่ระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับสถานะของนักกีฬาฟุตบอล เช่น การโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามประเทศของผู้เยาว์ (International transfer of a minor) การขึ้นทะเบียนเป็นนักกีฬาฟุตบอล ผู้เล่นครั้งแรกของผู้เยาว์ (First registration of a minor) ข้อยกเว้นข้อจำกัดในเรื่องความสามารถของผู้เยาว์ (Limited minor exemption) การใช้อำนาจในการกระทำเพื่อบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลที่มีผลต่อการขึ้นทะเบียนนักกีฬาฟุตบอล (Intervention by FIFA to authorise the registration of a player) การร้องขอเพื่อเลือกที่จะเปลี่ยนหรือคงอยู่ภายใต้สังกัดสมาคมกีฬาฟุตบอล (A request for eligibility or change of association) และการกลับมาทำหน้าที่ตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลตามหน้าที่อย่างล่าช้า (Late return of a player from representative-team duty) เป็นต้น อีกทั้งแผนกคดี Players' Status Chamber ยังมีหน้าที่ระงับข้อพิพาทระหว่างนักกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดหรือสมาคมกีฬาฟุตบอลต้นสังกัด รวมทั้งข้อพิพาทระหว่างอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลหรือสมาคมกีฬาฟุตบอลอื่น ๆ (ที่ไม่ใช่ต้นสังกัด) ที่มีจุดนิติสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(3) แผนกคดีเกี่ยวกับเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอล (หรือ Agents Chamber) ได้แก่ แผนกคดีที่มีหน้าที่ระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการเป็นเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอล โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อพิพาทอันเกิดจากข้อตกลงซึ่งให้เอเยนต์นักกีฬาฟุตบอลหรือตัวแทนนักกีฬาฟุตบอลอำนาจหน้าที่ทำการแทนนักกีฬาฟุตบอล

แม้ว่าศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าได้ถูกก่อตั้งขึ้นสำเร็จเป็นรูปธรรม (ในปี 2021) เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจในการกระทำเพื่อบริหารปกครองของฟีฟ่าหรือบรรดาคณะกรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า พร้อมกับอำนวยความสะดวกต่อคู่พิพาทที่นำเอาข้อพิพาทมาสู่กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า โดยธรรมชาติของข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับการจ้างในกีฬาฟุตบอลสากลนั้น มักมีคู่กรณีหรือคู่พิพาทที่อยู่ในสถานะที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยฟีฟ่าและองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่ามักมีสถานะเหนือไปกว่าคู่กรณีที่อยู่ภายใต้อำนาจปกครองหรือเคยอยู่ภายใต้การจ้างงานของฟีฟ่าหรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า ประกอบกับพยานหลักฐานหรือข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่เป็นเอกสารก็มักอยู่ในความครอบครองของฟีฟ่าหรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า แต่ทว่าวิถีปฏิบัติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (หรือกฏสัญญา) กลับวางระบบกล่าวหา (Adversarial System) เอาไว้เป็นหลัก โดยที่ตุลาการที่เป็นองค์คณะในศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (Chamber) มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏหรือพยานหลักฐานที่คู่กรณีหรือคู่พิพาทในคดีนำเสนอเท่านั้น แล้วการนำเสนอพยานหลักฐาน (Submission) ต้องเป็นไปตามหลักการภาระพิสูจน์ทั่วไป (Burden of Proof) ที่ผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นย่อมมีหน้าที่นำสืบ เพียงแต่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีอำนาจสืบพยานด้วยวาจา (Oral Hearing) ด้วยการเรียกพยานมาให้การต่อศาลด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะในศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า เพื่อนำคำให้การต่อศาลด้วยวาจามาประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท อย่างไรก็ตามศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าอาจรับฟังหรือพิจารณาพยานหลักฐานที่คู่กรณีหรือคู่พิพาทไม่ได้นำเสนอต่อศาล (Any evidence not presented by the parties) (Fédération Internationale de Football Association, 2021, online) กล่าวอีกนัยหนึ่ง

ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีดุลพินิจพิจารณาพยานหลักฐานนอกเหนือไปจากที่คู่กรณีหรือคู่พิพาทต่างฝ่ายต่างนำเสนอต่อศาล เมื่อเกิดข้อพิพาทที่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีอำนาจวินิจฉัยขึ้น กระบวนการในการเรียกร้องค่าเสียหายอาจต้องอาศัยระยะเวลาและอาจต้องเผชิญกับกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งอาจต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) ในอัตราคงที่ (Fixed advance of costs) ซึ่งคดีพิพาทที่มีค่าขอให้ปลดเปลื้องทุกข้ออ้างอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ ฟีฟ่าคิดค่าขึ้นศาลตามอัตราทุนทรัพย์ (Amount in dispute) ที่ปรากฏในกฎวิธีสัญญาญัตติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (หรือกฎสัญญาญัตติ) นั้นหมายความว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการกีฬาฟุตบอลที่ต้องการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า ในลักษณะที่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

การระงับข้อพิพาทโดยศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่ช่วยยุติข้อพิพาทระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาชิกของฟีฟ่าหรือระหว่างบรรดาสมาชิกของฟีฟ่าด้วยกันอย่างมีระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น แล้วการดำเนินกิจกรรมเพื่อยุติข้อพิพาทเช่นนี้นี้ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้รับความเป็นธรรมหรือส่งเสริมให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมในวงการกีฬาฟุตบอลสากล ทั้งยังอาจช่วยระงับข้อพิพาททางกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับอันเนื่องมาจากการออกกฎเกี่ยวกับการบริหารปกครองหรือคำสั่งลงโทษทางวินัยขององค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลหรือการทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างนักกีฬาฟุตบอล ในขณะที่เดียวกันฟีฟ่าก็สามารถแสวงหาตุลาการที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะมาทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทในองค์คณะของแผนกคดีต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความเป็นธรรมหรือความถูกต้องชอบธรรมของการใช้อำนาจบริหารปกครองของฟีฟ่าหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงานในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล อันเป็นการดำเนินการใช้อำนาจตุลาการของฟีฟ่าผ่านศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าซึ่งเป็นสถาบันตุลาการตามธรรมนูญฟีฟ่า

การนำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าต้องผ่านขั้นตอนอุทธรณ์ภายในองค์กรบริหารปกครองที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่าก่อนในขั้นต้น และผ่านกระบวนการอุทธรณ์ต่อสถาบันของฟีฟ่าที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในเบื้องต้น แล้วจึงจะสามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าได้ ซึ่งตั้งแต่มีการตั้งศาลกีฬาฟุตบอลในปี 2021 มาจนถึงปัจจุบันในปี 2022 (Sports Integrity Initiative, 2021, online) การนำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด สำหรับกลไกและการดำเนินการของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ้าย่อมเป็นสถาบันตุลาการที่เปิดโอกาสให้เกิดการระงับข้อพิพาทอย่างเป็นทางการและเปิดโอกาสให้ศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าทำหน้าที่เป็นคนกลางในการหาทางออกเพื่อยุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยคู่ความต้องยอมรับในผลของคำวินิจฉัยของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าและเคารพในคำวินิจฉัยตลอดจนยินยอมผูกพันตนปฏิบัติตามผลของคำวินิจฉัยของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ซึ่งโดยข้อมูลระบบสารสนเทศของฟีฟ่าพบว่าข้อพิพาทที่ยื่นฟ้องต่อศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ามักเป็นที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าแผนกคดีระงับข้อพิพาททั่วไป (หรือ Dispute Resolution Chamber) และแผนกคดีเกี่ยวกับสถานะของนักกีฬาฟุตบอล (หรือ Players' Status Chamber) ในส่วนของตัวอย่างข้อพิพาทที่ขึ้นสู่การวินิจฉัยของแผนกคดีระงับข้อพิพาททั่วไป (หรือ Dispute Resolution Chamber) เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับค่าตอบแทนการศึกษาและฝึกอบรมที่สโมสรต้นสังกัดเดิมได้ให้ การศึกษาและฝึกอบรมโดยคิดคำนวณจากอัตราค่าธรรมเนียมการโอนย้ายแต่ละครั้ง (Solidarity Contribution) ข้อพิพาทเกี่ยวกับค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อม (Training Compensation) ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาจ้างแรงงาน (Labour Dispute) และข้อพิพาทเกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ในข้อพิพาททั่วไป (DRC Overdue Payables) ในส่วนของตัวอย่างข้อพิพาทที่ขึ้นสู่การวินิจฉัยของแผนกคดีเกี่ยวกับสถานะ

ของนักกีฬาฟุตบอล (หรือ Players' Status Chamber) เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับนักกีฬาฟุตบอลผู้เล่นและตัวแทนการแข่งขันกีฬา (Players' and Match Agents' Disputes) ข้อพิพาทเกี่ยวกับผู้ฝึกสอนกีฬา (Coach Disputes) ข้อพิพาทระหว่างสโมสรกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอล (Club vs. Club Disputes) และข้อพิพาทเกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ในข้อพิพาทว่าด้วยสถานะของนักกีฬาฟุตบอล (PSC Overdue Payables) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาข้อมูลระบบสารสนเทศของฟีฟ่ากลับไม่พบว่ามีข้อพิพาทที่ยื่นฟ้องต่อศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าแผนกคดีระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับตัวแทนนักกีฬาฟุตบอล (หรือ Agents Chamber) แต่อย่างไรก็ตาม จากที่กล่าวมาในช่วงต้นการระงับข้อพิพาทอย่างมีระเบียบแบบแผนภายใต้กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าเป็นการเฉพาะและการสร้างสถาบันตุลาการมาระงับข้อพิพาทในกีฬาฟุตบอลสากลย่อมส่งผลดีต่อคู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาท เนื่องจากทำให้คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทสามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม แต่การระงับข้อพิพาทอย่างมีระเบียบแบบแผนย่อมอาจทำให้คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทเสียเวลาในการดำเนินคดี อีกทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) ในข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์ก็ย่อมทำให้คู่ขัดแย้งหรือคู่พิพาทเสียค่าใช้จ่ายเพื่อแลกมาหรือให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม

แม้ว่าฟีฟ่าได้จัดตั้งศาลกีฬาฟุตบอลให้เป็นองค์กรระงับข้อพิพาทระหว่างตนกับบรรดาสมาชิกหรือระหว่างบรรดาสมาชิกด้วยกัน แต่หากผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำวินิจฉัยของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าผู้ฟ้องคดีอาจอุทธรณ์ (Appeal) ต่อศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (Court of Arbitration for Sport หรือศาล CAS) ได้ภายในระยะเวลาที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้ โดยศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาถือเป็นองค์กรระงับข้อพิพาทอิสระ ไม่ขึ้นต่อสหพันธ์กีฬานานาชาติหรือองค์กรบริหารปกครองกีฬาสากลองค์กรหนึ่งองค์กรใด ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาททางการกีฬาโดยเฉพาะ โดยมีอนุญาโตตุลาการ

ของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬา (CAS Arbitrators) ที่ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเฉพาะด้านกฎหมายกีฬาและกฎระเบียบในวงการกีฬาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในคดีกีฬา อีกทั้งสหพันธ์กีฬานานาชาติและองค์กรบริหารปกครองกีฬาสากลยังได้ยอมรับนับถือให้ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาเปรียบเสมือนเป็นองค์กรระงับข้อพิพาทสูงสุดในวงการกีฬาสากล (Supreme Court of Global Sports) (Bondulich, 2016) ซึ่งกีฬาในฐานะที่เป็นสหพันธ์กีฬาฟุตบอลนานาชาติก็ยังคงกำหนดเอาไว้ในธรรมนูญกีฬาว่ายอมรับนับถือให้ศาลอนุญาโตตุลาการกีฬามีอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีพิพาทที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลกีฬาฟุตบอลของกีฬา เพื่อให้มีการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในชั้นอุทธรณ์ด้วยองค์คณะของอนุญาโตตุลาการที่มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในสาขากฎหมายกีฬา วิธีพิจารณาความของศาลอนุญาโตตุลาการกีฬาก็มีความรวดเร็ว รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการบริหารปกครองกีฬา และการจัดการแข่งขันกีฬาให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม มุ่งจัดการเอาผิดเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรมในวงการกีฬาสากล

สรุป

กล่าวโดยสรุป การวางหลักเกณฑ์ในธรรมนูญกีฬาเกี่ยวกับการกำหนดขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมของกีฬาและสถาปนาศาลกีฬาฟุตบอลของกีฬาขึ้น ศาลกีฬาฟุตบอลของกีฬาในฐานะที่เป็นสถาบันตุลาการของกีฬาที่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทตามที่กฎวิธีสบัญญัติว่าด้วยศาลกีฬาฟุตบอล (หรือกฎสบัญญัติ) ได้กำหนดเอาไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อกำหนดสถาบันตุลาการของกีฬาด้วยตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับของกีฬาและการดำรงอยู่ของสถาบันตุลาการของกีฬาเช่นว่านี้ก็สอดคล้องกับระบบการอุทธรณ์ข้อพิพาทและการพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล ในปัจจุบันข้อพิพาทเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล

มีความยุ่งยากซับซ้อนและประกอบด้วยกฎ ระเบียบและข้อบังคับทางเทคนิคที่กำหนดขึ้นโดยมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายในการดำรงความเป็นธรรมในวงการกีฬาฟุตบอลสากลและอ้างความถูกต้องชอบธรรมเอาไว้ว่าเป็นเอกภาพ องค์คณะของตุลาการในแผนกคดีของศาลกีฬาฟุตบอลของฟีฟาย่อมต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและการระงับข้อพิพาทในวงการกีฬาฟุตบอลสากลเป็นอย่างดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป้าหมายของฟีฟาในการบริหารปกครองบรรดาสมาชิกเป็นไปด้วยความเป็นธรรม ปราศจากการสร้างเงื่อนไขในการบริหารปกครองหรือการจ้างงานอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งทำให้คู่ความหรือคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เปรียบคู่ความหรือคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร

เอกสารอ้างอิง

- Bondulich, J. R. (2016). Rescuing The “Supreme Court” of Sports: Reforming The Court of Arbitration for Sport Arbitration Member Selection Procedures. *Brooklyn Journal of International Law*, 42(1), 275-328.
- Casini, L. (2011). The Making of a Lex Sportiva by the Court of Arbitration for Sport. *German Law Journal*, 12(5), 1317-1340.
- Cazotto, G. , Fronzaglia, M. & Racy, J. (2022) Institutional Aspects of FIFA Governance and Its Impact on International Relations. *American Journal of Industrial and Business Management*, 12, 824-839.
- Chemor, F.M. (2021). Article 18bis of the FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players: Redefining the influence standard. *ECA Legal Journal*, 1(1), 6-15.
- Fédération Internationale de Football Association. (2021). *Football Tribunal*. Retrieved July 5, 2022. <https://www.fifa.com/legal/football-tribunal>
- _____. (2021). *Judicial bodies*. Retrieved July 5, 2022. <https://www.fifa.com/legal/judicial-bodies>
- _____. (2021). *Procedural Rules Governing the Football Tribunal Edition October 2021*. Fédération Internationale de Football Association.
- _____. (2021). *FIFA Statutes May 2021 edition*. Fédération Internationale de Football Association.

- Gardiner, S. (2006). *Sports law*. (3rd ed.). Cavendish Publishing.
- Gregory, I. (2019). Football intermediaries and self-regulation: the need for greater transparency through disciplinary law, sanctioning and qualifying criteria. *The International Sports Law Journal*, 19(3-4), 1-17.
- Parliamentary Assembly of the Council of Europe. (2015). *The Reform of Football Governance*. Parliamentary Assembly of the Council of Europe.
- Ruggie, G. J. (2016). “For the Game. For the World.” *FIFA and Human Rights*. Mossavar-Rahmani Center for Business & Government Harvard Kennedy School.
- Schwab, B. (2017). “When We Know Better, We Do Better.” Embedding the Human Rights of Players as a Prerequisite to the Legitimacy of Lex Sportiva and Sport’s Justice System. *Maryland Journal of International Law*, 32(1), 4-67.
- Sports Integrity Initiative. (2021). *FIFA Football Tribunal set to enter into operation*. Retrieved July 7, 2022. <https://www.sportsintegrityinitiative.com/fifa-football-tribunal-set-to-enter-into-operation/>